

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ  
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕРФОРМАТИВНИХ МИСТЕЦТВ  
КАФЕДРА МУЗИЧНОГО ПРОДАКШНУ ТА ЗВУКОРЕЖИУРИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. ректора

Валерій МАРЧЕНКО

«30» серпня 2024 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНСТРУМЕНТОЗНАВСТВО

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань	<u>02 «Культура і мистецтво»</u>
Спеціальність	<u>025 «Музичне мистецтво»</u>
Освітній рівень	<u>перший (бакалаврський)</u>
Освітня програма	<u>«Звукорежисура»</u>
Вид дисципліни	<u>обов'язкова</u>

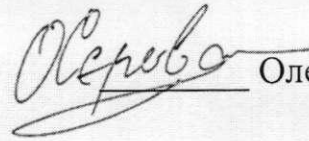
Форма навчання	денна, заочна
Навчальний рік	2024/2025
Кількість кредитів ECTS	6/180
Мова викладання, навчання	
й оцінювання	українська
Форма підсумкового контролю	скзамен

Розробник:

**Грищенко Валентина Іванівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, відмінник освіти України, доцент кафедри музичного продакшну та звукорежисури

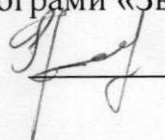
**ЗАТВЕРДЖЕНО:**

В.о. завідувача кафедри  
музичного продакшну та звукорежисури  
Протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.

 Олена СЕРОВА

**ПОГОДЖЕНО** з гарантом освітньої програми «Звукорежисура»

Гарант освітньої програми

 Валентина ГРИЩЕНКО

© Грищенко В.І., 2024

© НАКККіМ, 2024

## ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### 1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (зокрема міждисциплінарні зв'язки):

Навчальна дисципліна «Інструментознавство» передбачена ОП 025 «Музичне мистецтво», першого (бакалаврського) освітньо-професійного рівня. Відповідно до навчального плану навчальна дисципліна є обов'язковою і вивчається здобувачами вищої освіти на першому курсі у 1 семестрі.

Формою підсумкового контролю є екзамен. Загальна кількість годин – 180 годин (кредитів ЄКТС – 6).

Денна форма: контактні години – 32 (лекційні), практичні – 52 год.; модульний контроль – 12 год., для самостійної роботи здобувачів визначено 54 год.

Заочна форма: контактні години – 8 (лекційні), практичні – 12 год.; модульний контроль – 2 год., для самостійної роботи здобувачів визначено 158 год.

Навчальна дисципліна «Інструментознавство» має міждисциплінарний зв'язок із такими навчальними дисциплінами, як «Звукорежисура», «Музично-інформаційні технології», «Звукорежисура кіно-телепрограм», «Звукорежисура в MIDI», «Мультимедійні технології», «Мастеринг», «Музичні жанри і стилі європейського мистецтва».

Навчальна дисципліна «Інструментознавство» є важливою, бо предметом вивчення дисципліни є засвоєння теоретичних основ знань про технічні, акустичні та виражальні характеристики музичних інструментів народів світу (народні, класичні), а також тих, що використовуються в Україні. Вивчення інструментів народів світу сприятиме поглибленому ознайомленню з їхньою культурною спадщиною та набуття навичок щодо творчого підходу до створення музичних партитур, їх аранжування, інструментування.

**2. Мета дисципліни** – підготувати здобувачів до практичної діяльності звукорежисера під час запису музичних інструментів різних складів (від соло до оркестру) у студії звукозапису, або на концерті: надання інструментарію для створення нових звуків і звукових образів у аранжуванні музичних творів або створенні авторських композицій.

### 3. Завдання:

- ознайомити здобувачів із необхідними відомостями про інструменти народів світу, оркестри різних складів і з інструментами, що входять до їх складу;
- засвоєння теоретичних основ знань про технічні та музично-виразні засоби, що притаманні цим інструментам;
- ознайомитися з акустикою інструментів.

Вивчення дисципліни розвиває у здобувачів оркестрове мислення в різних умовах образно-емоційної сфери твору та формує загальні та фахові компетенції.

**4. Компетентності**, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми:

### **Інтегральна компетентність**

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі музичної діяльності, зокрема у звукорежисерській, а також у процесі навчання, що передбачає застосування теорій і методів мистецтвознавчих та технічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

### **Загальні компетентності (ЗК):**

- ЗК2.** Знання та розуміння предметної області й професійної діяльності.
- ЗК3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5.** Здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6.** Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК7.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК8.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК9.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК11.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК12.** Здатність працювати автономно.
- ЗК14.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК15.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК17.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

### **Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):**

- СК2.** Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській (звукорежисерській) діяльності.
- СК3.** Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК4.** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- СК6.** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- СК7.** Здатність володіти науково-аналітичним апаратом і використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- СК8.** Здатність здійснювати диригентську діяльність.
- СК11.** Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК12.** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК13.** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК17.** Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, звукорежисерської і педагогічної діяльності.
- СК18.** Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві, музичній педагогіці, а також у звукорежисерській діяльності у сфері музичного мистецтва.

### **Програмні результати навчання (ПРН):**

**ПРН6.** Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

**ПРН7.** Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

**ПРН8.** Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих, звукорежисерських і педагогічних інтерпретацій.

**ПРН11.** Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській/ менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.

**ПРН12.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

**ПРН15.** Демонструвати музично-теоретичні, культурно історичні знання з музичного мистецтва.

**ПРН18.** Виявляти, генерувати і впроваджувати креативні ідеї в професійну діяльність.

**Програма навчальної дисципліни складається з шести модулів:**

**Модуль 1. *Сімейство мідних духових інструментів***

**Модуль 2. *Сімейство струнних інструментів***

**Модуль 3. *Сімейство дерев'яних духових інструментів***

**Модуль 4. *Сімейство клавішних інструментів***

**Модуль 5. *Сімейство ударних інструментів***

**Модуль 6. *Українські народні інструменти***

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**  
(для денної форми навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	Кількість годин				
		Денна форма				
		Усього	у тому числі			
л	п		м.к.	с.р.		
<b>МОДУЛЬ 1. СІМЕЙСТВО МІДНИХ ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ</b>						
1.1.	Компетентнісна актуальність навчальної дисципліни	1	1			
1.2.	Горни	6	1	2		3
1.3.	Труби	9	1	3		5
1.4.	Корнети	6	1	2		3
1.5.	Тромбони. Туби	6	1	2		3
	<b>Модульний контроль 1</b>	2				2
	<b>Разом за модуль 1</b>	<b>30</b>	<b>5</b>	<b>9</b>	<b>2</b>	<b>14</b>
<b>МОДУЛЬ 2. СІМЕЙСТВО СТРУННИХ ІНСТРУМЕНТІВ</b>						
2.1.	Арфи	8	2	2		4
2.2.	Лютні	7	2	2		3
2.3.	Акустичні гітари	7	1	2		4
2.4.	Електрогітари	6	1	2		3
	<b>Модульний контроль 2</b>	2				2
	<b>Разом за модуль 2</b>	<b>30</b>	<b>6</b>	<b>8</b>	<b>2</b>	<b>14</b>
<b>МОДУЛЬ 3. СІМЕЙСТВО ДЕРЕВ'ЯНИХ ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ</b>						
3.1.	Саксофони	9	2	3		4
3.2.	Гобой	6	1	2		3
3.3.	Флейта	7	1	2		4
3.4.	Кларнет	6	1	2		3
	<b>Модульний контроль 3</b>	2				2
	<b>Разом за модуль 3</b>	<b>30</b>	<b>5</b>	<b>9</b>	<b>2</b>	<b>14</b>
<b>МОДУЛЬ 4. СІМЕЙСТВО КЛАВІШНИХ ІНСТРУМЕНТІВ</b>						
4.1.	Піаніно	8	2	2		4
4.2.	Клавесини	8	2	2		4
4.3.	Органи. Синтезатори	12	2	4		6
	<b>Модульний контроль 4</b>	2				2
	<b>Разом за модуль 4</b>	<b>30</b>	<b>6</b>	<b>8</b>	<b>2</b>	<b>14</b>
<b>МОДУЛЬ 5. СІМЕЙСТВО УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ</b>						
5.1.	Барабани	6	1	2		3
5.2.	Бубни. Ксилофони	6	1	2		3
5.3.	Тарілки. Трепцітки	7	1	2		4
5.4.	Дзвони-підвіски. Ударні установки	9	2	3		4
	<b>Модульний контроль 5</b>	2				2
	<b>Разом за модуль 5</b>	<b>30</b>	<b>5</b>	<b>9</b>	<b>2</b>	<b>14</b>
<b>МОДУЛЬ 6. УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ІНСТРУМЕНТИ</b>						
6.1	Щипкові ( <i>гуслі, домра, кобза, бандура, торбан, гітара, балалайка</i> ). Смичково-ударні інструменти ( <i>басоля</i> ), струнно-ударні інструменти ( <i>цимбали, козобас</i> )	9	2	3		4

6.2	Свисткові інструменти ( <i>свистуни, окарина, сопілка, кувіця</i> ), язичкові інструменти ( <i>ріжок, дуда, сурма, дрімба, баян, акордеон, концерттина, бандонеон</i> ), мундштучні інструменти ( <i>трембіта, козацька труба, ріг</i> )	12	2	4		6
6.3	Мембранні інструменти ( <i>литаври, бубон, великий барабан, бухало, тарілка</i> ), самозвучні інструменти ( <i>підкова, тарілки</i> ), шумові інструменти ( <i>деркач, торохкало, брязкальця, рубель і качалка</i> ): способи гри, використання	7	1	2		4
	<b>Модульний контроль 6</b>	2			2	
	<b>Разом за модуль 6</b>	<b>30</b>	<b>5</b>	<b>9</b>	<b>2</b>	<b>14</b>
	<b>Разом із дисципліни</b>	<b>180</b>	<b>32</b>	<b>52</b>	<b>12</b>	<b>84</b>

для заочної форми навчання

№ з/п	Назва розділу і теми	Кількість годин				
		Заочна форма				
		усьог	утому числі			
л	п		м.к.	с.р.		
<b>МОДУЛЬ 1. СІМЕЙСТВО МІДНИХ ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ</b>						
1.1.	Компетентнісна актуальність навчальної дисципліни	1	1			
1.2.	Горни	7				7
1.3.	Труби	7				7
1.4.	Корнети	7				7
1.5.	Тромбони. Туби	8		1		7
	<b>Разом за модуль 1</b>	<b>30</b>	<b>1</b>	<b>1</b>		<b>28</b>
<b>МОДУЛЬ 2. СІМЕЙСТВО СТРУННИХ ІНСТРУМЕНТІВ</b>						
2.1.	Арфи	7	1			6
2.2.	Лютні	8		1		7
2.3.	Акустичні гітари	8	1			7
2.4.	Електрогітари	7		1		6
	<b>Разом за модулем 2</b>	<b>30</b>	<b>2</b>	<b>2</b>		<b>26</b>
<b>МОДУЛЬ 3. СІМЕЙСТВО ДЕРЕВ'ЯНИХ ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ</b>						
3.1.	Саксофони	7	1			6
3.2.	Гобой	7		1		6
3.3.	Флейта	8		1		7
3.4.	Кларнет	7		1		6
	<b>Модульний контроль</b>	1			1	
	<b>Разом за модулем 3</b>	<b>30</b>	<b>1</b>	<b>3</b>	<b>1</b>	<b>25</b>
<b>МОДУЛЬ 4. СІМЕЙСТВО КЛАВІШНИХ ІНСТРУМЕНТІВ</b>						
4.1.	Піаніно	10	1			9
4.2.	Клавесини	9		1		8
4.3.	Органи. Синтезатори	11	1	1		9
	<b>Разом за модулем 4</b>	<b>30</b>	<b>2</b>	<b>2</b>		<b>26</b>
<b>МОДУЛЬ 5. СІМЕЙСТВО УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ</b>						
5.1.	Барабани	7,5	0,5			7

5.2.	Бубни. Ксилофони	8		1		7
5.3	Тарілки. Трещітки	7,5	0,5			7
5.4	Дзвони-підвіски. Ударні установки	7		1		6
	<b>Разом за модулем 5</b>	<b>30</b>	<b>1</b>	<b>2</b>		<b>27</b>
<b>МОДУЛЬ 6. УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ІНСТРУМЕНТИ</b>						
6.1	Щипкові ( <i>гуслі, домра, кобза, бандура, торбан, гітара, балалайка</i> ). Смичково-ударні інструменти( <i>басоля</i> ), струнно-ударні інструменти( <i>цимбали, козобас</i> )	10	1	1		8
6.2	Свисткові інструменти ( <i>свистуни, окарина, сопілка, кувиця</i> ), язичкові інструменти ( <i>ріжок, дуда, сурма, дрімба, баян, акордеон, концерттина, бандонеон</i> ), мундштучні інструменти ( <i>трембіта, козацька труба, ріг</i> )	9,5		0,5		9
6.3	Мембранні інструменти ( <i>литаври, бубон, великий барабан, бухало, тарілка</i> ), самозвучні інструменти ( <i>підкова, тарілки</i> ), шумові інструменти ( <i>деркач, торохало, брязкальця, рубель і качалка</i> ): способи гри, використання	9,5		0,5		9
	<b>Модульний контроль 6</b>	1			1	
	<b>Разом за модулем 6</b>	<b>30</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>26</b>
	<b>Разом з дисципліни</b>	<b>180</b>	<b>8</b>	<b>12</b>	<b>2</b>	<b>158</b>

## ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### МОДУЛЬ 1. СІМЕЙСТВО МІДНИХ ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

#### Тема 1.1. КОМПЕТЕНТІСНА АКТУАЛЬНІСТЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

##### *Анотація до лекції 1.1.*

Актуальність навчальної дисципліни «Інструментознавство», її роль і значення в професійному становленні. Мета й основні завдання навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна в процесі формування інтегральних, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей. Програмні результати навчання.

Змістовні модулі, тематичний план лекційних занять, завдання для практичних занять і самостійної роботи. Методика оцінювання запропонованих у дисципліні видів навчальної та практичної роботи. Теми для проєктної презентації.

##### *План*

1. Актуальність навчальної дисципліни «Інструментознавство», її роль і значення у професійному становленні звукорежисерів.
2. Мета й основні завдання навчальної дисципліни.
3. Набуті при засвоєнні запропонованого навчального матеріалу компетентності.
4. Тематичний план і методика оцінювання.

## Тема 1.2. ГОРНИ

### *Анотація до лекції 1.2.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори в музичних інструментах, вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента.

Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

### *План*

1. Валторна.
2. Натуральна валторна.
3. Горн, на якому грають збоку.
4. Рканг-глінг.
5. Шофар.
6. Туба Вагнера.

### ***Практичне заняття до теми 1.2***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

#### *Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити деякі питання щодо характеристики кожного інструменту, зокрема:
  - назва інструмента;
  - сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься);
  - класифікація;
  - походження (історія виникнення);
  - побудова (вид інструмента);
  - тональний діапазон;
  - приклад виконання музичного твору з обраним інструментом;
  - тембр;
  - Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо);
  - Ваше бачення застосування обраного інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів);
  - цікаві факти з використанням обраного інструмента. Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література:* 3, 6, 9, 10, 15, 17, 30.

### ***Завдання для самостійно роботи до теми 1.2.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література:* 3, 6, 9, 10, 15, 17, 30.

## Тема 1.3. ТРУБИ

### *Анотація до лекції 1.3.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори у музичних інструментах,) вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструменту сьогодні.

### *План*

1. Труба.
2. Ракушка.
3. Труба пікколо.
4. Натуральна труба.
5. Корнет.
6. Альпійський горн.
7. Дунг-чен,
8. Діджеріду.
9. Серпент.

### *Практичне заняття до теми 1.3.*

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

#### *Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.

- Назва інструменту.
- Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
- Класифікація.
- Походження (історія виникнення).
- Побудова (вид інструмента).
- Тональний діапазон.
- Приклад виконання музичного твору з обраним інструментом.
- Тембр.
- Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
- Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
- Цікаві факти з використанням цього інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література:* 1, 3, 10, 12, 37, 43.

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 1.3.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література: 1, 3, 10, 12, 37, 43.*

### **Тема 1.4. КОРНЕТИ**

*Анотація до лекції 1.4.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори в музичних інструментах, вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

*План*

1. Горн,
2. Корнет.
3. Почтовий ріжок.
4. Флюгельхорн.

### ***Практичне заняття до теми 1.4.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

*Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.
  - Назва інструмента.
  - Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
  - Класифікація.
  - Походження (історія виникнення).
  - Побудова (вид інструмента).
  - Тональний діапазон.
  - Приклад виконання музичного твору з певним інструментом.
  - Тембр.
  - Ваша особиста характеристика звучання інструменту (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
  - Ваше бачення застосування інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
  - Цікаві факти з використанням даного інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література: 1, 4, 7, 9, 10, 13, 16, 18, 22, 29, 37, 39.*

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 1.4.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література: 1, 4, 7, 9, 10, 13, 16, 18, 22, 29, 37, 39.*

### **Тема 1.5. ТРОМБОНИ. ТУБИ**

#### *Анотація до лекції 1.5.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори в музичних інструментах, вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента.

Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

#### *План*

1. Тромбон.
2. Тромбон клапанний.
3. Сакбут.
4. Туба.
5. Тенор-туба.
6. Сузафон.

### ***Практичне заняття до теми 1.5.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

#### *Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання стосовно характеристики кожного інструмента.
  - Назва інструмента.
  - Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
  - Класифікація.
  - Походження (історія виникнення).
  - Побудова (вид інструмента).
  - Тональний діапазон.
  - Приклад виконання музичного твору з обраним інструментом.
  - Тембр.
  - Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
  - Ваше бачення застосування інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).

- Цікаві факти з використанням цього інструмента.  
Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.  
*Література: 1, 4, 7, 9, 10, 13, 16, 18, 22, 29, 37, 39, 43.*

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 1.5.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література: 1, 4, 7, 9, 10, 13, 16, 18, 22, 29, 37, 39, 43.*

## **МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1**

Модульна контрольна робота здійснюється у формі письмових відповідей на запитання за темами, які були вже розглянуті за модулем. (Оціночний результат практичного завдання – від 0 до 2-х балів).

## **МОДУЛЬ 2. СІМЕЙСТВО СТРУННИХ ІНСТРУМЕНТІВ**

### **Тема 2.1. АРФА**

#### *Анотація до лекції 2.1.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори у музичних інструментах, вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

#### *План*

1. Арфа.
2. Кора.
3. Крар.
4. Ірландська арфа.
5. Арфа Веракрус.
6. Саунг-гаук.

### ***Практичне заняття до теми 2.1.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

#### *Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.
  - Назва інструменту.

- Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
  - Класифікація.
  - Походження(історія виникнення).
  - Побудова (вид інструменту).
  - Тональний діапазон.
  - Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
  - Тембр.
  - Ваша особиста характеристика звучання інструменту (напр. звук теплий, глухий, напружений тощо).
  - Ваше бачення застосування даного інструменту (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
  - Цікаві факти з використанням даного інструменту.
- Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.  
*Література: 1, 7–9, 13, 15, 17, 22, 36, 39, 41, 42.*

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 2.1.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).  
*Література: 1, 7–9, 13, 15, 17, 22, 36, 39, 41, 42.*

## **Тема 2.2. ЛЮТНІ**

### *Анотація до лекції 2.2.*

Короткі відомості про походження інструменту. Зовнішній вигляд та найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори у музичних інструментах, вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструменту. Особливості застосування музичного інструменту сьогодні.

### *План*

1. Лютня,
2. Кітарроне.
3. Бузука.
4. Уд.
5. Чаранг.
6. Балалайка.
7. Укулель.
8. Піпа.
9. Сямісен.
10. Мандоліна
11. Банджо.
12. Єкин.
13. Сітар.

## ***Практичне заняття до теми 2.2.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

*Завдання.*

Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором). Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.

- Назва інструмента.
- Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
- Класифікація.
- Походження (історія виникнення).
- Побудова (вид інструмента).
- Тональний діапазон.
- Приклад виконання музичного твору зданим інструментом.
- Тембр.
- Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
- Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
- Цікаві факти з використанням даного інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література:* 1, 7–9, 13, 15, 17, 22, 23, 33, 36, 39, 41, 42.

### ***Завдання для самостійно роботи до теми 2.2.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література:* 1, 7–9, 13, 15, 17, 22, 23, 33, 36, 39, 41, 42.

## **Тема 2.3. АКУСТИЧНІ ГІТАРИ**

### *Анотація до лекції 2.3.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори у музичних інструментах, вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

### *План*

1. Класична гітара.
2. Гітара Торреса.
3. Гітара резонатор.
4. 12-струнна гітара.
5. Гітара зі стальними струнами.

### ***Практичне заняття до теми 2.3.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

*Завдання.*

Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором). Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.

- Назва інструмента.
- Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
- Класифікація.
- Походження (історія виникнення).
- Побудова (вид інструмента).
- Тональний діапазон.
- Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
- Тембр.
- Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
- Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
- Цікаві факти з використанням даного інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література:* 1, 7–10, 13, 15, 17, 22, 23, 33, 36, 39, 41, 42.

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 2.3.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література:* 1, 7–10, 13, 15, 17, 22, 23, 33, 36, 39, 41, 42.

## **Тема 2.4 .ЕЛЕКТРОГІТАРИ**

### *Анотація до лекції 2.4.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори у музичних інструментах, вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

### *План*

1. Електрогітара.
2. Електрогітара Лес Пол.
3. Напіваакустична гітара.
4. Гітара педальна.
5. Бас гітара.

6. Безладова бас гітара.
7. Бас гітара Штейнбергера.

### ***Практичне заняття до теми 2.4.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

*Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.

- Назва інструмента.
- Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
- Класифікація.
- Походження (історія виникнення).
- Побудова (вид інструмента).
- Тональний діапазон.
- Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
- Тембр.
- Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
- Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
- Цікаві факти з використанням даного інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література:* 1, 7–9, 13, 15, 17, 22, 23, 30–33, 39, 41–43.

### ***Завдання для самостійно роботи до теми 2.4.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література:* 1, 7–9, 13, 15, 17, 22, 23, 30–33, 39, 41–43.

## **МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2**

Модульна контрольна робота здійснюється у формі письмових відповідей на запитання за темами, які були вже розглянуті за модулем. (Оціночний результат практичного завдання – від 0 до 2-х балів).

## **МОДУЛЬ 3. СІМЕЙСТВО ДЕРЕВ'ЯНИХ ДУХОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ**

### **Тема 3.1. САКСОФОНИ**

*Анотація до лекції 3.1.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд та найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори у музичних інструментах, вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

#### *План*

1. Саксофон-тенор.
2. Саксофон-альт.
3. Саксофон-баритон.
4. Саксофон-сопрано.

### ***Практичне заняття до теми 3.1.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

#### *Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.

- Назва інструмента.
- Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
- Класифікація.
- Походження (історія виникнення).
- Побудова (вид інструмента).
- Тональний діапазон.
- Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
- Тембр.
- Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
- Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
- Цікаві факти з використанням даного інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література:* 1, 4, 6, 8–10, 13, 14, 16, 22, 29, 36, 39, 40.

### ***Завдання для самостійно роботи до теми 3.1.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література:* 1, 4, 6, 8–10, 13, 14, 16, 22, 29, 36, 39, 40.

## **Тема 3.2. ГОБОЙ**

### *Анотація до лекції 3.2.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори у музичних інструментах, вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

#### *План*

1. Гобой.
2. Санай.
3. Аалгаїта.
4. Англійський ріжок.
5. Сона.
6. Хічіріки.
7. Зурна.
8. Шома.
9. Крамхорн.

### ***Практичне заняття до теми 3.2.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

#### *Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи(за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.

- Назва інструмента.
- Сімейство(тобто до якої групи інструментів відноситься).
- Класифікація.
- Походження(історія виникнення).
- Побудова(вид інструмента).
- Тональний діапазон.
- Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
- Тембр.
- Ваша особиста характеристика звучання інструмента(наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
- Ваше бачення застосування цього інструмента(для стилів якої музики; яких складів музикантів).
- Цікаві факти з використанням даного інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література:* 1, 4, 6, 8–10, 13, 14, 16, 22, 29, 36, 39, 40.

### ***Завдання для самостійно роботи до теми 3.2.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література:* 1, 4, 6, 8–10, 13, 14, 16, 22, 29, 36, 39, 40.

## Тема 3.3. ФЛЕЙТА

### *Анотація до лекції 3.3.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори у музичних інструментах, вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента.

Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

### *План*

1. Флейта.
2. Носова флейта.
3. Флейта пікколо.
4. Ней.
5. Ді.
6. Окаріна.
7. Флейта пана.
8. Одноклавішна флейта.
9. Кена.
10. Дудка фіфе.
11. Шакухачі.

### *Практичне заняття до теми 3.3.*

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

#### *Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.

- Назва інструмента.
- Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
- Класифікація.
- Походження (історія виникнення).
- Побудова (вид інструмента).
- Тональний діапазон.
- Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
- Тембр.
- Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
- Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
- Цікаві факти з використанням даного інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література:* 1, 4, 6, 8–10, 13, 14, 16, 22, 29, 36, 39, 40.

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 3.3.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література: 1, 4, 6, 8–10, 13, 14, 16, 22, 29, 36, 39, 40.*

### **Тема 3.4. КЛАРНЕТ**

#### *Анотація до лекції 3.4.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори у музичних інструментах, вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

#### *План*

1. Кларнет.
2. Баскларнет.
3. Бассетгорн.
4. Пунгі.
5. Діпл.
6. Шалмей.
7. Зуммара.
8. Лаунедас.

### ***Практичне заняття до теми 3.4.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

#### *Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи(за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.
  - Назва інструмента.
  - Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
  - Класифікація.
  - Походження (історія виникнення).
  - Побудова (вид інструмента).
  - Тональний діапазон.
  - Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
  - Тембр.
  - Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
  - Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики;

- яких складів музикантів).
- Цікаві факти з використанням даного інструмента.
- Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.  
*Література: 1, 4, 6, 8–10, 13, 14, 16, 22, 29, 39, 40.*

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 3.4.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література: 1, 4, 6, 8–10, 13, 14, 16, 22, 29, 39, 40.*

## **МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 3**

Модульна контрольна робота здійснюється у формі письмових відповідей на запитання за темами, які були вже розглянуті за модулем. (Оціночний результат практичного завдання – від 0 до 2-х балів).

## **МОДУЛЬ 4. СІМЕЙСТВО КЛАВІШНИХ ІНСТРУМЕНТІВ**

### **Тема 4.1. ПІАНО**

#### *Анотація до лекції 4.1.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори в музичних інструментах, вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструменту. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

#### *План*

1. Рояль.
2. Фортеп'яно.
3. Електропіаніно.
4. Піаніно.
5. Електронне піаніно.

### ***Практичне заняття до теми 4.1.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

#### *Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
  2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.
- Назва інструмента.

- Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
  - Класифікація.
  - Походження (історія виникнення).
  - Побудова (вид інструмента).
  - Тональний діапазон.
  - Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
  - Тембр.
  - Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
  - Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
  - Цікаві факти з використанням даного інструмента.
- Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.  
*Література: 3–5, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 22, 29, 39, 43, 44.*

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 4.1.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література: 3–5, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 22, 29, 39, 43, 44.*

## **Тема 4.2. КЛАВЕСИНИ**

### *Анотація до лекції 4.2.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори в музичних інструментах), вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

### *План*

1. Клавесин.
2. Клавикорд.
3. Спінет.
4. Клавінет.

### ***Практичне заняття до теми 4.2.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

#### *Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.

- Назва інструмента.
- Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
- Класифікація.
- Походження (історія виникнення).
- Побудова (вид інструмента).
- Тональний діапазон.
- Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
- Тембр.
- Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
- Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
- Цікаві факти з використанням даного інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література: 3–5, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 22, 29, 39, 43, 44.*

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 4.2.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література: 3–5, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 22, 29, 39, 43, 44.*

## **Тема 4.3. ОРГАНИ. СИНТЕЗАТОРИ**

### *Анотація до лекції 4.3.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори в музичних інструментах), вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням реєстрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

### *План*

1. Орган.
2. Фісгармонія.
3. Електричний орган.
4. Електронний орган.
5. Синтезатор.
6. Електроклавішник.
7. Цифровий семплер.

### ***Практичне заняття до теми 4.3.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

*Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.

- Назва інструмента.
- Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
- Класифікація.
- Походження (історія виникнення).
- Побудова (вид інструмента).
- Тональний діапазон.
- Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
- Тембр.
- Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
- Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
- Цікаві факти з використанням даного інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література:* 3–5, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 22, 29, 39, 43, 44.

### ***Завдання для самостійно роботи до теми 4.3.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література:* 3–5, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 22, 29, 39, 43, 44.

## **МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 4**

Модульна контрольна робота здійснюється у формі письмових відповідей на запитання за темами, які були вже розглянуті за модулем. (Оціночний результат практичного завдання – від 0 до 2-х балів).

## **МОДУЛЬ 5.СІМЕЙСТВО УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ**

### **Тема 5.1.БАРАБАНИ**

*Анотація до лекції 5.1.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори в музичних інструментах), вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

## План

1. Стальний барабан.
2. Мрданга.
3. Конга.
4. Одайко.
5. Бонго.
6. Калагу.
7. Гатам.

### **Практичне заняття до теми 5.1.**

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

*Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.

- Назва інструмента.
- Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
- Класифікація.
- Походження (історія виникнення).
- Побудова (вид інструмента).
- Тональний діапазон.
- Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
- Тембр.
- Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
- Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
- Цікаві факти з використанням даного інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література:* 3–5, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 22, 29, 31, 36, 39.

### **Завдання для самостійно роботи до теми 5.1.**

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література:* 3–5, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 22, 29, 31, 36, 39.

## **Тема 5.2. БУБНИ. КСИЛОФОНИ**

*Анотація до лекції 5.2.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку

та резонатори в музичних інструментах, вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

#### *План*

1. Тамбурин.
2. Барабан трещітка.
3. Бубен шамана.
4. Ксилофон.
5. Челеста.
6. Глокеншпіль.
7. Марімба.
8. Гендер.
9. Бало.
10. Віброфон.

#### ***Практичне заняття до теми 5.2.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

##### *Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.

- Назва інструмента.
  - Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
  - Класифікація.
  - Походження (історія виникнення).
  - Побудова (вид інструмента).
  - Тональний діапазон.
  - Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
  - Тембр.
  - Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
  - Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
  - Цікаві факти з використанням даного інструмента.
- Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

#### ***Завдання для самостійно роботи до теми 5.2.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література:* 3–5, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 21, 22, 29, 31, 36, 39.

## Тема 5.3. ТАРІЛКИ. ТРЕЩІТКИ

### *Анотація до лекції 5.3.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори в музичних інструментах), вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

### *План*

1. Тарілка.
2. Манджира.
3. Цилімаса.
4. Маракас.
5. Секере.
6. Сіструм.
7. Турецький полумісяць.
8. Бубенці.
9. Ангклунг.

### *Практичне заняття до теми 5.3.*

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

#### *Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.
  - Назва інструмента.
  - Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
  - Класифікація.
  - Походження (історія виникнення).
  - Побудова (вид інструмента).
  - Тональний діапазон.
  - Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
  - Тембр.
  - Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
  - Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
  - Цікаві факти з використанням даного інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література:* 3–5, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 21, 22, 29, 31, 39.

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 5.3.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література: 3–5, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 21, 22, 29, 31, 39.*

### **Тема 5.4. ДЗВОН-ПІДВІСКИ. УДАРНІ УСТАНОВКИ**

#### *Анотація до лекції 5.4.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори в музичних інструментах), вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

#### *План*

1. Дзвони трубчаті оркестрові.
2. Дзвони підвіски.
3. Трикутник.
4. Куга.
5. Ручний дзвіночок.
6. Акустична ударна установка.
7. Електронна ударна установка.

#### ***Практичне заняття до теми 5.4.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

#### *Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи(за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.
  - Назва інструмента.
  - Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
  - Класифікація.
  - Походження (історія виникнення).
  - Побудова (вид інструмента).
  - Тональний діапазон.
  - Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
  - Тембр.
  - Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
  - Ваше бачення застосування цього інструмента(для стилів якої музики; яких складів музикантів).

- Цікаві факти з використанням даного інструмента.  
Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.  
*Література: 3–5, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 21, 22, 29, 31, 39.*

#### ***Завдання для самостійної роботи до теми 5.4.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література: 3–5, 9, 10, 12, 13, 17, 18, 21, 22, 29, 31, 39.*

### **МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 5**

Модульна контрольна робота здійснюється у формі письмових відповідей на запитання за темами, які були вже розглянуті за модулем. (Оціночний результат практичного завдання – від 0 до 2-х балів).

## **МОДУЛЬ 6. УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ІНСТРУМЕНТИ**

### **Тема 6.1. ЩИПКОВІ. СМІЧКОВО-УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ. СТРУННО-УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ**

#### *Анотація до лекції 6.1.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори в музичних інструментах), вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

#### *План*

1. Гуслі.
2. Домра.
3. Кобза.
4. Бандура.
5. Торбан.
6. Гітара.
7. Басоля.
8. Цимбали.
9. Козобас.

#### ***Практичне заняття до теми 6.1.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

*Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.

- Назва інструмента.
- Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
- Класифікація.
- Походження (історія виникнення).
- Побудова (вид інструмента).
- Тональний діапазон.
- Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
- Тембр.
- Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
- Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
- Цікаві факти з використанням даного інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література:* 2, 8–11, 13, 16, 20, 22, 24, 25, 36, 37, 39, 46 .

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 6.1.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література:* 2, 8–11, 13, 16, 20, 22, 24, 25, 36, 37, 39, 46 .

## **Тема 6.2. СВИСТКОВІ ІНСТРУМЕНТИ. ЯЗИЧКОВІ ІНСТРУМЕНТИ. МУНДШТУЧНІ ІНСТРУМЕНТИ**

*Анотація до лекції 6.2.*

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори в музичних інструментах), вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

*План*

1. Свистуни.
2. Окарина.
3. Сопілка.
4. Кувиця.
5. Ріжок.
6. Дуда.

7. Сурм.
8. Дримба.
9. Баян, акордеон, концертина, бандонеон, трембіта, козацька труба, ріг.

### ***Практичне заняття до теми 6.2.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

*Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.

- Назва інструмента.
- Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
- Класифікація.
- Походження (історія виникнення).
- Побудова (вид інструмента).
- Тональний діапазон.
- Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
- Тембр.
- Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
- Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
- Цікаві факти з використанням даного інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

*Література:* 2, 8–11, 13, 16, 20, 22, 24, 25, 36, 37, 39, 46, 48.

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 6.2.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література:* 2, 8–11, 13, 16, 20, 22, 24, 25, 36, 37, 39, 46, 48.

## **Тема 6.3. МЕМБРАННІ ІНСТРУМЕНТИ. САМОЗВУЧНІ ІНСТРУМЕНТИ. ШУМОВІ ІНСТРУМЕНТИ: СПОСОБИ ГРИ, ВИКОРИСТАННЯ**

### ***Анотація до лекції 6.3.***

Короткі відомості про походження інструмента. Зовнішній вигляд і найголовніші частини інструментів, їх призначення. Класифікація.

Короткі відомості про акустику музичних інструментів (збудники звуку та резонатори в музичних інструментах), вібратори (звучні тіла). Способи звуковидобування, діапазон, тембр. Технічні та динамічні можливості інструментів з урахуванням регістрових можливостей. Звучання музичного інструмента. Особливості застосування музичного інструмента сьогодні.

## *План*

1. Підкова
2. Тарілки.
3. Деркач.
4. Торохкало.
5. Брязкальця.
6. Рубель.
7. Качалка.
8. Литаври.
9. Бубон.
10. Великий барабан.
11. Бухало.

### ***Практичне заняття до теми 6.3.***

*Мета:* ознайомитися з основними характеристиками музичних інструментів підгрупи.

*Завдання.*

1. Зробити презентацію на 2 інструменти з підгрупи (за вибором).
2. Презентація має розкрити питання щодо характеристики кожного інструмента.

- Назва інструмента.
- Сімейство (тобто до якої групи інструментів відноситься).
- Класифікація.
- Походження (історія виникнення).
- Побудова (вид інструмента).
- Тональний діапазон.
- Приклад виконання музичного твору з даним інструментом.
- Тембр.
- Ваша особиста характеристика звучання інструмента (наприклад, звук теплий, глухий, напружений тощо).
- Ваше бачення застосування цього інструмента (для стилів якої музики; яких складів музикантів).
- Цікаві факти з використанням даного інструмента.

Послідовність викладення матеріалу може бути змінена.

### ***Завдання для самостійної роботи до теми 6.3.***

Знайти і надати додаткову інформацію про історію музичних інструментів, майстрів-конструкторів, виконавців на музичних інструментах (відповідно до теми).

*Література:* 2, 8–11, 13, 16, 20, 22, 24, 25, 36, 37, 39, 47 .

## МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 6

Модульна контрольна робота здійснюється у формі письмових відповідей на запитання за темами, які були вже розглянуті за модулем. Оціночний результат практичного завдання – від 0 до 2-х балів.

### Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність відповідей на запитання за темами, які розглядаються в кожному модулі. Оціночний результат практичного завдання – від 0 до 2-х балів.

Рейтингова оцінка, бали	Критерії оцінки
1,5–2	Правильні відповіді на 90% усіх запитань модульної контрольної роботи
1–1,5	Правильні відповіді на 80%, усіх запитань модульної контрольної роботи з незначними помилками.
0,5–1	Правильні відповіді на 75% усіх запитань модульної контрольної роботи з незначними помилками
0–0,5	Правильні відповіді на 50% запитань модульної контрольної роботи

## ВИМОГИ ДО ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ

Практичні завдання є невід’ємною частиною дисципліни «Інструментознавство», які допомагають закріплювати отримані теоретичні знання в практичних навичках за допомогою практичних занять і самостійної роботи. Практичне заняття до кожної лекції має перелік вимог до його виконання: підготовка презентації, висновки щодо отриманого результату, перелік використаної літератури, посилання на приклади звукових файлів.

*Вимоги для оформлення мультимедійної презентації.* Презентація складається з: титульного слайда; інформаційних слайдів (8–10); завершального слайда. У титульному слайді вказуються: тема; прізвище та ім’я доповідача, група, курс. Інформаційні слайди мають повністю розкривати обрану тему, для цього необхідно опрацювати рекомендовані джерела і написати реферативне повідомлення. Слайди можуть містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, діаграми та графіки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, відео-фрагменти, анімацію, тривимірну графіку. Для підготовки використовувати навчальну літературу, наукові статті, матеріали конференцій. За необхідності можна використовувати фото- або відеоматеріали з посиланнями на Інтернет ресурси.

## КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Оцінювання одного практичного завдання здобувачам вищої освіти виставляються від 0 до 2,5 балів у 1 семестрі.

Рейтингова оцінка, бали	Критерії оцінки
<b>2–2,5</b>	<p>Тема розкрита вичерпно, представлено глибоке розуміння матеріалу, наявні додаткові відомості та приклади, що демонструють ґрунтовні знання. Презентація відзначається повнотою змістовного наповнення, відповідає правилам оформлення презентації. Використано сучасні та достовірні джерела інформації, наявні посилання на першоджерела, інформація є актуальною та відповідає сучасним тенденціям. Надано приклади виконання музичних творів з використанням інструментів, що розглядаються на занятті.</p> <p>Здобувач демонструє презентацію на практичних заняттях та робить доповідь. Відповідає на питання аудиторії та викладача.</p>
<b>1,5–2</b>	<p>Тема розкрита, основні аспекти висвітлені, розуміння матеріалу на належному рівні, але презентація відзначається неповним змістовним наповнення, має деякі зауваження щодо правил оформлення презентації. Використано сучасні та достовірні джерела інформації, наявні посилання на першоджерела, інформація є актуальною та відповідає сучасним тенденціям. Надано приклади виконання музичних творів з використанням інструментів, що розглядаються на занятті. Здобувач демонструє презентацію на практичних заняттях і робить доповідь. Не впевнено відповідає на і питання аудиторії та викладача.</p>
<b>1–1,5</b>	<p>Тема розкрита не повністю, розуміння матеріалу не на належному рівні. Презентація відзначається не чітким змістовним наповнення, має значну кількість зауважень щодо правил оформлення презентації. Використано сучасні та достовірні джерела інформації, але немає посилання на першоджерела. Надано недостатню кількість прикладів виконання музичних творів з використанням інструментів, що розглядаються на занятті. Здобувач демонструє презентацію на практичних заняттях, читає доповідь з деякими огріхами. Частково відповідає на питання аудиторії та викладача.</p>
<b>0,5–1</b>	<p>Тема розкрита не повністю, основні аспекти висвітлені недостатньо, розуміння матеріалу не на належному рівні. Презентація відзначається не чітким змістовним наповнення, має значну кількість зауважень щодо правил оформлення презентації. Використано мало сучасних та достовірні джерел інформації, немає посилання на першоджерела. Надано недостатню кількість прикладів виконання музичних творів з використанням інструментів, що розглядаються на занятті. Здобувач демонструє презентацію на практичних заняттях, читає доповідь з деякими огріхами. Частково відповідає на питання аудиторії та викладача.</p>

<b>0–0,5</b>	Тема не розкрита, відзначається наявністю фрагментарності змістовного наповнення, має значну кількість зауважень щодо правил оформлення презентації. Використано недостатню кількість достовірних джерел інформації, немає посилання на першоджерела. Немає прикладів виконання музичних творів з використанням інструментів, що розглядаються на занятті. Здобувач демонструє презентацію на практичних заняттях та читає доповідь з деякими огріхами. Не завжди відповідає на питання аудиторії та викладача та контролює свою відповідь з декількох простих речень.
--------------	--

## РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

(за формами контролю)

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)
			1 модуль	2 модуль	3 модуль	4 модуль	5 модуль	6 модуль
1	Відвідування лекцій та участь в аудиторній роботі	0,5	2,5x0,5=1,25	3x0,5=1,5	2,5x0,5=1,25	3x0,5=1,5	2,5x0,5=1,25	2,5x0,5=1,25
2	Практичні заняття	2,5	4,5x2,5=11,25	4x2,5=10	4,5x2,5=11,25	4x2,5=10	4,5x2,5=11,25	4,5x2,5=11,25
3	Модульна контрольна робота	2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	1x2=2	1x2=2
4	<b>Усього за модуль</b>		<b>14,5</b>	<b>13,5</b>	<b>14,5</b>	<b>13,5</b>	<b>14,5</b>	<b>14,5</b>
	Екзамен		<b>15</b>					
	<b>Разом з дисципліни</b>		<b>14,5+13,5+14,5+13,5+14,5+14,5+15=100 балів</b>					

## ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Етапи розвитку інструментознавства й інструментування в оркестровій практиці.
2. Значення інструментів в естрадно-джазовій музиці.
3. Музичний інструмент, інструментально-оркестрова композиція.
4. Темброва драматургія.
4. Взаємодія з аранжуванням та імпровізацією.
5. Вплив науково-технічних засобів на розвиток традиційних і створення нових музичних інструментів.
6. Електронні та електрифіковані інструменти.
7. Блоки електричних звукових ефектів.
8. Синтезатори, секвенсори, музичні комп'ютери в сучасній музичній практиці.
9. Історично сформовані принципи формування ансамблів і оркестрів.
10. Принцип акустичного балансу.
11. Основні види ансамблів і оркестрів.
12. Змішані та похідні види ансамблів і оркестрів. Відмінності видів оркестрів за складом і соціально-естетичними функціями.
13. Дерев'яні духові історії музики.
14. Різновиди дерев'яних духових. Буд. Транспозиція. Конструктивні особливості, способи звуковидобування, функції в оркестрі.
15. Сімейство флейт. Буд. Транспозиція. Конструктивні особливості, способи звуковидобування, функції в оркестрі.
16. Сімейство кларнетів. Буд. Транспозиція. Конструктивні особливості, способи звуковидобування, функції в оркестрі.
17. Сімейство саксофонів. Буд. Транспозиція. Конструктивні особливості, способи звуковидобування, функції в оркестрі.
18. Фагот і гобой. Буд. Транспозиція. Конструктивні особливості, способи звуковидобування, функції в оркестрі.
19. Використання дерев'яних духових історія джазу.
20. Мідні духові, історія музики.
21. Широкомензурні та вузькомензурні інструменти.
22. Характерні інструменти духових оркестрів, джазових і естрадних оркестрів. Конструктивні особливості. Буд. Діапазон. Значення в біг-бенді.
23. Скрипка, альт, віолончель, контрабас.
24. Провідне значення групи струнних смичкових інструментів у симфонічному оркестрі.
25. Штрихи, способи звуковидобування на струнних смичкових інструментах. 26. Естрадно-симфонічний оркестр і його особливості.
27. Різноманітність ударних інструментів.
28. Особливості звуковидобування на різних інструментах, що входять до групи ударних.
29. Функції ударних.
30. Системи записування партій ударних інструментів.
31. Ударна установка.

## КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

**Відповідь здобувача оцінюється на:**

- **Оцінку А (90-100)** – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:
  - здобувач виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни;
  - знання у повному обсязі класифікацію інструментів, їх конструкцію, темброві та акустичні властивості, музично виразні можливості; складів оркестрів, термінології, прикладів використання;
  - володіє навичками виконання практичних завдань;
  - виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, не допускає при цьому помилки.
- **Оцінку В (82-89)** – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:
  - здобувач виявляє знання усієї програми навчальної дисципліни;
  - знання у повному обсязі класифікацію інструментів, їх конструкцію, темброві та акустичні властивості, музично виразні можливості; складів оркестрів, термінології, прикладів використання, але із деякими зменшеним показником якості опанування дисципліни в окремих питаннях;
  - відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
  - наявні незначні неточності у виконанні практичних завдань.
  - виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, але допускає при цьому помилки.
- **Оцінку С (74-81)** – якщо правильно викладено матеріал:
  - засвоєння програми курсу в повному обсязі на середньому рівні;
  - знання не у повному обсязі класифікацію інструментів, їх конструкцію, темброві та акустичні властивості, музично виразні можливості; складів оркестрів, термінології, прикладів використання;
  - відповідь не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
  - володіє навичками виконання практичних завдань з певними недоліками;
  - виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал.
- Оцінку D (64-73)** – якщо відповідь здобувач є поверхневою, недостатньо аргументованою:
  - програма курсу засвоєна на середньому рівні;
  - фрагментарні знання про класифікацію інструментів, їх конструкцію, темброві та акустичні властивості, музично виразні можливості; складів оркестрів, термінології, прикладів використання;
  - відповідь з великою кількістю помилок;
  - наявні грубі неточності у виконанні практичних завдань.
- **Оцінку Е (60-63)** – якщо відповідь здобувача є поверхневою:
  - програма курсу засвоєна на посередньому, поверхневому рівні, зі значними пробілами;
  - мінімальні знання про класифікацію інструментів, їх конструкцію, темброві та акустичні властивості, музично виразні можливості; складів оркестрів, термінології, прикладів використання;

- відповідь задовольняє мінімальним критеріям, з великою кількістю недоліків і помилок.
- наявні грубі неточності у виконанні практичних завдань.
- **Оцінку FX (35-59)** – якщо здобувач не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною:
  - програма курсу засвоєна фрагментарно, поверхневий рівень ознайомленості зі складовими програми,
  - знання та вміння є недостатніми для опанування матеріалу курсу;
  - в усних відповідях здобувач демонструє низький рівень знань матеріалу навчальної дисципліни; не вміє сформулювати власну думку та викласти її;
  - з великими труднощами виконує практичну роботу.
- **Оцінку F (1-34)** – якщо здобувач не відвідував заняття, не відпрацював їх, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну:
  - програма курсу не засвоєна, немає належного орієнтування та обізнаності в матеріалі курсу; в усних відповідях здобувач демонструє вкрай низький рівень знань матеріалу навчальної дисципліни.

#### **Шкала оцінювання: національна та ECTS**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	Задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

#### **РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА**

##### *Основна література*

1. Вовк Р. А. Інструментознавство: оркестр. духові та ударні інструменти: навч. посіб. / [Р. Вовк, О. Кочерженко, М. Гудима ; ред. Апанасенко В.]; Київ. ін-т музики ім. Р. Глієра. Київ : ДКС Центр, 2012. 167 с.
2. Гордійчук М. Історія української музики. Київ : Наук. думка, 1989 .Т. 1. 241 с.
3. Гайденко А.П. Інструментознавство та основи теорії інструментування : Підруч. Харків : Майдан, 2010. 156 с.
4. Грінченко В.Т. Теоретичні основи акустики : навч. посіб. Київ :

- Національний технічний ун-т України «КПІ», 1998. 374 с.
5. Грінченко В.Т., Вовк І.В., Маципура В.Т. Основи акустики. Київ : Наукова думка НАН України, 2009. 867 с
  6. Дrajниця Л. Інструментознавство (інструменти духових оркестрів). Навчальний посібник / Міністерство культури і туризму України, Львівська національна музична академія ім. М.В. Лисенка. Львів : ЗУКЦ, 2011. 167 с.
  7. Кучерук В.Ф., Олексюк О.М., Кучерук В.Ф., Кучерук Н.П. Інструментальний ансамбль : хрестоматія для вищих навч. закл. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. 148 с.
  8. Кучерук В.Ф. Грає оркестр народних інструментів : навч. посіб. Ред. вид. відділ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки. Львів, 2005.
  9. Лебедєв В.К. Словник-довідник з інструментознавства : навч. посіб. Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. Вінниця : Нова кн., 2010. 164 с.
  10. Інструментознавство : навч.-метод, посібник / укл. І.М.. Мокрогуз. Чернівці Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 56 с.; 28 с. фото.
  11. Черкаський Л.М. Українські народні музичні інструменти. Київ : Техніка, 2003. 264 с.
  12. Інструментознавство: навч.-метод, посіб. / укл. І.М. Мокрогуз. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 56 с.; 28 с. фото.
  13. Хащеватська С.С. Інструментознавство. Вінниця : Нова книга, 2008. 256 с.
  14. Adler S. The Study of Orchestration. New York London : W.W.Norton & Company, 1989. 640 p.
  15. Rossing T. Science of Percussion Instruments. World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd., 2000. 215 p.
  16. Howard D., Angus J. Acoustics and Psychoacoustics. G-B.: Focal-Press, 2006. 412 p.
  17. Montagu J.. Origin and Development of Musical Instruments. The Scarecrow Press, Laham, Maryland-Toronto-Plymouth, UK 2007. 280 p.
  18. Rossing T. Science of Percussion Instruments. World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd., 2000. 215 p.
  19. Rossing T. The Science of String Instruments. Springer Science + Business Media, LLC, 2010. 469 p.
  20. Toole F. Sound Reproduction: The Acoustics and Psychoacoustics of Loudspeakers and Rooms. New York-London, 2013. 550 p.

### *Допоміжна література*

21. Андрєєва О. Ударні інструменти сучасного симфонічного оркестру / О.Андрєєва. Київ : Музична Україна, 1985. 72 с.
22. Белявіна, Н. Д. Інструментознавство: історія виникнення, побутування та професійного розвитку струнних інструментів : навч. посіб. Ч. 1. / Н.Д. Белявіна. Київ : ДАКККіМ, 2002. 84 с.
23. Козлін В. Й. Фізичні основи впливу смичка на струну скрипки. Наукові записки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

- Серія: Фізико-математичні науки / Міністерство освіти і науки України, НПУ ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2002. № 3. С. 152–157.
24. Хоткевич Г. М. Музичні інструменти українського народу. Друга редакція /упоряд., підгд тексту, покажч. О. О. Савчук; післямова І.В.Мацієвського, И. Ю. Мішалова, М. Й. Хая. Харків: Видавець Савчук О. О., 2012. 512 с. 202 іл. (Серія Слобожанський світ. Випуск 4).
  25. Черкаський Л. Українські народні музичні інструменти. Київ : Техніка, 2003. 264 с.
  26. Chaigne A., Kergomard J. Acoustics of musical instruments. New York: Springer-Verlag, 2016. 845 p.
  27. Everest F.A. The master handbook of acoustics. New York: McGraw-Hill, 2001. 616 p.
  28. Hall D.E. Musical acoustics. Thomson Brooks/Cole, 2004. 480 p.
  29. Hartmann W.M. Principles of musical acoustics. Springer, 2013. 364 p.

### *Інформаційні ресурси в Інтернеті*

30. <https://uahistory.co/pidruchniki/arystova-art-integrated-course-5-class-2022/13.php>
31. <https://muzabetka.com.ua/simfonichniy-orkestr-udarni-ta-elektronni-instrumenti.html>
32. <https://uahistory.co/pidruchniki/kondratova-musical-art-7-class-2015/32.php>
33. Наукова бібліотека НАКККиМ. URL: 19  
<https://nakkkim.edu.ua/science/biblioteka>
34. [http://yanasilina.blogspot.com/2020/04/blog-post\\_22.html](http://yanasilina.blogspot.com/2020/04/blog-post_22.html)
35. Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених НАКККиМ. URL: [https://nakkkim.edu.ua/science/rada-molodikh-vchenikh\\_aspirantiv-ta-zdobuvachiv](https://nakkkim.edu.ua/science/rada-molodikh-vchenikh_aspirantiv-ta-zdobuvachiv);
36. <https://ua.faqukr.com/6581-muzichni-instrumenti-narodiv-svitu-opis-istorija-foto.html>
37. Європейська цифрова бібліотека – Europeana [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.europeana.eu/portal>
38. <https://sway.office.com/G2RGkWsOI5ncLKnr?ref=Link>
39. <https://ocnt.com.ua/rozmayittya-muzychnyh-instrumentiv-svitu/>
40. <https://fledur.org.ua/samyebolshie-muzykalnye-instrumenty-v/>
41. Струнні смичкові музичні інструменти в музейній колекції  
42. <https://www.pyrohiv.com> > activities > strunni-smichko
43. Види і назви духових музичних інструментів – Порадимо  
<https://poradumo.com.ua> > 228500-vidi-i-nazvi-dyhovi..
44. <https://patinahati.com/ua/a457434-vidy-klavishnyh-muzykalnyh.html>
45. <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/12187/3/Koriakin-Osn-muz-akust-konsp-lekc.pdf>
46. <https://slukh.media/texts/ukrainian-folk-instruments/>
47. Самозвучні (ідіофони), перетинкові (мембранофони, або мембранні)\  
<https://vsviti.com.ua/ukraine/74799>